

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه فرهنگیان
معاونت پژوهش و فناوری

دانشگاه فرهنگیان
پژوهشکده تعلیم و تربیت اسلامی

سلسله نشست های علمی مدرسه کشی یا مدرسه کیشی!؟

(آنگاه که مدرسه هدف می شود؛ واکاوی بمباران مدرسه میناب از منظر علوم انسانی با تاکید بر ابعاد حقوقی و فلسفه اخلاق جنگ)

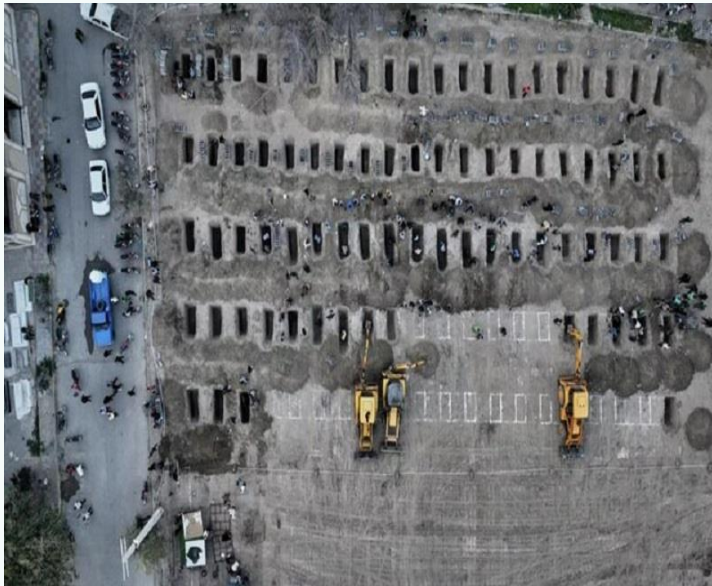
روز پنجم : یکشنبه ۲۰ اردیبهشت
زمان : ساعت ۱۰:۰۰

دکتر فاطمه نظری رودبالی
مدرس دانشگاه فرهنگیان

یک کادر؛ یک فاجعه!

مدرسه‌کشی؛
به خاک سپردن الفبا...

ابعاد کلی فاجعه

_ حمله با سه موشک تاماهاک (آمریکایی) به مدرسه دخترانه در میناب، هرمزگان.

_ ۱۶۵ کشته (دانش‌آموزان ۷-۱۲ ساله، معلمان، والدین) و حدود ۱۰۰ زخمی.

_ در مجموع ۶۰۰ مدرسه در ایران تخریب یا آسیب دیده و بیش از ۱۰۰۰ دانش‌آموز و معلم شهید یا زخمی شده‌اند.

تحلیل حقوقی بر اساس حقوق بشردوستانه بین‌المللی (IHL)

نقض اصول بنیادین پروتکل اول کنوانسیون‌های ژنو (۱۹۷۷):

۱. اصل تفکیک (ماده ۴۸) - مدرسه یک «شیء غیرنظامی» است و هدف قرار دادن آن نقض فاحش این اصل محسوب می‌شود.
۲. اصل منع حملات بی‌تفکیک (ماده ۵۱(۴)) - حمله‌ای که نتواند بین نظامی و غیرنظامی تمایز قائل شود، ممنوع است.
۳. اصل تناسب (ماده ۵۱(۵)(ب)) - کشته شدن ۱۶۸ کودک با هیچ مزیت نظامی قابل توجیه نیست.

۴. اصل احتیاط (ماده ۵۷) - نیروهای آمریکایی با اطلاع از ماهیت غیرنظامی مدرسه دست به حمله زدند.

۵. حمایت ویژه از کودکان و مدارس (ماده ۷۷ و قطعنامه ۲۶۰۱ شورای امنیت).

۶. جنایت جنگی (ماده ۸(۲)(b)(ب) (اساسنامه رم) - حمله عمدی به ساختمان‌های آموزشی، جنایت جنگی است.

تحلیل بر اساس کنوانسیون حقوق کودک (CRC)

_ ماده ۶ (حق حیات، بقا و توسعه) - حمله به مدرسه آشکارترین نقض حق ذاتی کودک برای زندگی است.

_ مواد ۲۸ و ۲۹ (حق آموزش) - تخریب کامل تنها مدرسه شهر، دسترسی ۱۲۰ کودک به آموزش را به طور دائم سلب کرده است.

نکته کلیدی: سخنانی ملانیا ترامپ در شورای امنیت با عنوان «صلح از طریق آموزش»، دو روز پس از بمباران میناب، مصداق بارز «نفاق گفتمانی» توصیف شده است. او حتی یک اشاره به کودکان کشته شده میناب نکرد.

_ ماده ۳۸ (حمایت از کودکان در مخاصمات مسلحانه) - آمریکا به اعلامیه مدارس امن نپیوسته و پنتاگون تنها اعلام کرده «موضوع تحت بررسی است».

_ ماده ۳۹ (بازپروری) - دو ماه پس از حادثه، هیچ برنامه‌ای برای جبران خسارت یا بازپروری روانی قربانیان ارائه نشده است.

تحلیل از منظر فلسفه اخلاق جنگ

الیزابت آنسکوم (مطلق‌گرایی اخلاقی)

- **حرمت مطلق کشتن بی‌گناهان** - «انتخاب کشتن بی‌گناهان به عنوان ابزاری برای رسیدن به اهدافتان، همیشه قتل عمد است»
- **رد نتیجه‌گرایی** - هیچ مزیت نظامی نمی‌تواند کشتن کودکان را توجیه کند.
- **تأکید بر نیت** - اگر نیت، کشتن غیرنظامیان باشد یا بی‌اعتنایی کامل به سرنوشت آنان، عمل ذاتاً شر است

ایمانوئل کانت (وظیفه‌گرایی)

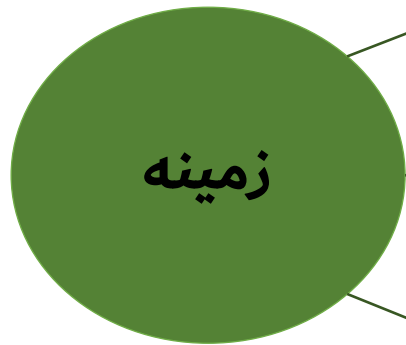
- انسان به مثابه غایت، نه وسیله - بمباران مدرسه، کودکان را از «انسان-غایت» به «مانع» یا «هدف» صرف یک محاسبه نظامی تقلیل می‌دهد.
- مطلق‌گرایی در برابر استثناهای سوداگرانه - برخی قواعد حتی در شرایط ضرورت نیز قابل نقض نیستند.
- کودکان معصوم و فاقد قاعده سلوک تهدیدآمیز - بنابراین مصونیت مطلق و پیشینی دارند.

همراستایی با اصول اسلامی

- اصل کرامت ذاتی انسان (اسراء/۷۰) - کودکان در ناب‌ترین شکل مخلوق کریم هستند.
- اصل حرمت خون (مائده/۳۲) - قتل یک نفس بی‌گناه معادل قتل تمام بشریت است.
- قاعده لاضرر و فردی بودن مسئولیت (انعام/۱۶۴) - کودکان در قبال اقدامات نظامی مسئول نیستند.

نقد سخنرانی ملانیا ترامپ در شورای امنیت (۲ مارس ۲۰۲۶)

زمینه

دو روز پس از بمباران میناب (و در حالی که خانواده‌ها در سوگ بودند).

ملانیا ترامپ در جایگاه ریاست شورای امنیت سخنرانی «صلح از طریق آموزش» را ایراد کرد.

هیچ اشاره‌ای به فاجعه میناب یا کودکان کشته‌شده نکرد.

نقد محتوایی

سخنرانی آموزش را به «مدرسه رفتن» تقلیل داد و مدعی شد «درگیری از نادانی برمی خیزد، اما دانش تفاهم ایجاد می کند» - در حالی که دهه ها تحقیق نشان داده آموزش «دو چهره» دارد و می تواند به خشونت نیز دامن بزند.

نقد فلسفی (آگامبن - «زندگی برهنه»)

- ۱۲۰ دانش‌آموز در محاسبات راهبردی جنگ به «زندگی برهنه» (تهی از هرگونه حمایت حقوقی) تبدیل شدند.
- سخنرانی «صلح از طریق آموزش» و بمباران مدرسه دو روی یک سکه هستند: هر دو خشونت را در لفافه «خیر والاتر» پنهان می‌کنند.

نقد چامسکی («ساختار سکوت»)

- جنایات غرب به «تلفات جانبی» تقلیل می‌یابد، اما همین اقدامات اگر توسط دیگران انجام شود «جنایت علیه بشریت» خوانده می‌شود
- ابراز تسلیت برای سربازان آمریکایی کشته‌شده (و نه برای کودکان میناب) بیانگر **«سلسله‌مراتب ارزش انسانی»** در سیاست خارجی آمریکاست.

بمباران مدرسه میناب نه صرفاً یک خطای راهبردی، بلکه تجاوزی عمیق به انسانیت مشترک است که هم شرع مقدس حافظ آن است و هم عقل متعالی بشری. پاسخ‌های طفره‌آمیز پنتاگون «**حادثه در دست بررسی است**» ، عدم عذرخواهی رسمی، و ادامه بی‌تفاوتی نسبت به آلام خانواده‌ها، نشان می‌دهد **گفتمان «آموزش برای صلح»** در عمل چیزی جز پوششی برای «**کودک‌کشی**» نیست.

«أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ»